

'Doing everything'

Kickstart om kennis uit non-formeel leren te verzilveren

'Ik ben een 'no one doing everything.' Aldus Georgios Lazakis, een van de drie cultural practitioners die in oktober 2015 begonnen zijn aan hun (internationale) certificeringstraject binnen CLOCK (zie hiervoor ook: [Access for all](#) en de [blog op Cultureel Kapitaal](#).) Deze uitspraak illustreert goed het grillige verloop van non-formeel leren. Het laatste vormt de counterpart van leerlingvolgsystemen vanaf het kleuteronderwijs. CLOCK brengt structuur en systeem aan in het leren buiten de vaste schoolkaders, twee woorden die bijna haaks staan op het grillige en niet-lineaire non-formele leerproces van veel autodidacte kunstprofessionals. Het LKCA vroeg de drie deelnemers: hoe is het jullie vergaan?

Pioniers

Georgios Lazakis, Saskia Kettelerij en Maribel Coco Perez zijn in het najaar van 2015 ingestapt in het 1^e certificeringstraject van CLOCK in Nederland. Voor Maribel, adviseur bij Kunstbedrijf Arnhem, staat CLOCK voor erkenning van de manier waarop mensen non-formeel leren en voor een Europees netwerk. 'Het is als een *kickstart* begonnen en we zijn zover dat het Kunstbedrijf Arnhem de mogelijkheden die CLOCK biedt omarmt.'

De drie hebben al een aardige voorbereiding achter de rug op hoe ze hun ervaringen als coaches, begeleiders en cultuurwerkers kunnen gieten in het CLOCK systeem. Niet het leren zelf is een probleem, maar het omgaan met het structureren van je kennis en vaardigheden. Daarbij komen ze allerlei oude en nieuwe dingen over zichzelf te weten, die bij kennisvalorisatie horen en die ze moeten overwinnen om hun *tacit knowledge*¹ zichtbaar te maken. In januari 2017 hopen ze alle drie hun *peer reviewer*-schap te behalen en in april gaan ze aan de slag met de start van het *peer reviewer*-traject.

Hoezo CLOCK?

CLOCK staat voor *Collective Learning Open Curriculum Kit*. Het is een Europees *online tool* voor de autodidacte culturele en creatieve professional –of het nu een coach, trainer of beleidsmedewerker bij een culturele instelling is– die kunstzinnige activiteiten aanbiedt.

Als zij hun professionele vaardigheden en actuele kennis zichtbaar willen maken en erkenning ervoor krijgen kan dat met CLOCK. Ze gaan dan een leertraject in waarbij ze moeten aantonen dat hun

vaardigheden equivalent zijn aan dat van een universitaire Master. Deelnemers – ook Nederlandse – gaan daar dan op voor een *Master Level Professional Development Award* en een *Master Level Peer-Beoordelaar* kwalificatie voor de creatieve en culturele industrie.

CLOCK heeft een lange ontwikkelvoorgeschiedenis in een netwerk van 11 Europese landen. De doorontwikkelaar van CLOCK, Denise Stanley, werkt vanuit Londen verder in nauw contact met de overige Europese partners aan *Clock your skills*, de website die CLOCK toegankelijk maakt. Dit gebeurt samen met het kwalificatiebureau Scottish Qualifications Authority (SQA). De ambitie is hoog: Het is de bedoeling dat er in het jaar 2017, binnen het Europese netwerk, 100 *peer reviewers* opgeleid worden. Daarmee kunnen zij anderen, die opgaan voor certificering, begeleiden.

Autodidacten

Autodidacte kunstprofessionals kom je vaker in kunstdisciplines tegen die in het non-formele circuit zijn ontstaan. Dat maakt hen anders dan de in een kunstvak opgeleide professional. De rapper, theatermaker, Bboy of DJ-er die via andere wegen zijn kunstvorm heeft ontwikkeld en dit wil overdragen als docent, zal meer moeten doen voordat hij in formele circuits aan de slag kan. Een

bekende rapper, breaker of graffitist hoeft zich vaak geen zorgen te maken: de 'markt' maakt deze kunstvormen gewild binnen het reguliere en commerciële educatieve veld.

Motivatie

Georgios Lazakis wil met een aantoonbare bevoegdheid kunnen samenwerken met bedrijven, instellingen en vooral scholen. 'Inmiddels ben ik gestart met mijn eigen 'school', een *personal academy* genaamd School Of Heart Knocks. Hier heb ik ook een *talk* over gegeven op [TedX Arnhem](#). Dit 'papiertje' zorgt ervoor dat deelnemers van SOHK de mogelijkheid krijgen om op een non-formele manier hun niveau 4, 5, 6, 7 diploma te behalen. Maar ook andere muzikanten, creatieve autodidacten en kunstprofessionals binnen mijn netwerk. Ik ga CLOCK zelfstandig doen vanuit mijn eigen bedrijf en wil dit dus vooral implementeren in mijn school.'

'Het schoolsysteem en ik hebben een moeizame relatie. Ik ben iemand die het moet zien en doen, ik ben niet van de theorie' zegt Saskia Kettelerij. Saskia is een geboren autodidact. Ze weet dat ze goed is in haar vak als theaterdocent; dat vertrouwen krijgt ze van leidinggevendenden terug die haar vragen voor opdrachten die best pittig zijn. Maar ze wil van dat zeurende stemmetje af dat haar het idee geeft zich te moeten verantwoorden.

Maribel is de enige van de drie die een formele leerweg heeft afgerond, maar lang geleden. Dat maakt het voor haar spannend om zich te laten beoordelen via een certificeringstraject. Zij wil zicht krijgen op die non-formele leerweg en hoe je de (meer)waarde goed kunt benoemen en verzilveren.

De meerwaarde

'Saskia en Georgios zitten in het non formele leren; waar zit het hem in dat je gelijkwaardig kunt optrekken met formeel gediplomeerden? Wat doe je anders? Hoe kunnen formeel opgeleiden nu leren van jullie en andersom, jullie van hen?

Kennis is macht, ook in de non-formele wereld. Als je dat aan kunt tonen, dan heb

je bewijs en duiding van wat je aan het doen bent.' Aldus Maribel Coco Perez. Want het gaat hier om *transferability of skills*²: wat weet en doet de autodidacte kunstprofessional anders dan de formele docent?

Enkele meerwaardeaspecten zijn:

- Het schept vertrouwen als je ervaringsdeskundige bent en zelf (leer)obstakels bent tegengekomen die spelen in de groep waarmee je werkt.
- Met het delen van je persoonlijke ervaringen creëer je verbinding.
- Het is een kracht wanneer je voor jongeren en leeftijdsgenoten staat en 'street credibility' hebt: weten wat het is om *school drop out* te zijn en toch talentvol als autodidacte professional.
- Je bent een rolmodel voor groepen die niet helemaal passen in de formele leersystemen; met jouw voorbeeld kun je ze er echter wel in krijgen.

Formele instellingen in de kunsten zouden zich hiervan meer rekenschap moeten geven en beseffen wat ze kunnen krijgen als ze de banden met de autodidacten verstevigen.

Amalia Deekman

Februari 2017, Senior Onderzoek
Cultuurparticipatie LKCA

- 1 Tacit knowledge is de vanzelfsprekende kennis die mensen in zich dragen, de onbenoemde kennis die je opdoet vanuit de 'blend' van ervaring, opleiding, leren door te doen, trial en error, maar die men meestal moeilijk precies kan aanduiden. Als je iemand vraagt: 'hoe doe je dat nu?' en dat deze persoon antwoordt met: 'Nou gewoon, op gevoel, ik weet dat gewoon.'
- 2 Transferable skills: vaardigheden die je thuis, op school, op straat, in je sociale leven, op je werk hebt ontwikkeld die overdraagbaar zijn. Vaak is het moeilijk om concrete voorbeelden hiervan te benoemen omdat we ze niet als vaardigheden hebben leren identificeren.